

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מיכל מרים וולדיגר

פ/25/6681

הצעת חוק עיטור הפציעה הקרבית, התשפ"ו–2026

1. הגדרות בחוק זה –
- "איש מערכת הביטחון" – חייל, שוטר, עובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, עובד שירות הביטחון הכללי או חבר מחלקת הגנה יישובית (כיתת כוננות);
- "פציעה בעלת ממשות" – פגיעה בגוף או בנפש שהצריכה מתן טיפול רפואי על ידי רופא ושנקבעה בגינה דרגת נכות של 10% או יותר לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959 [נוסח משולב]¹, וכן פציעה שגרמה למותו של איש מערכת הביטחון.
2. הזכאות לעיטור
- עיטור הפציעה הקרבית יוענק לאיש מערכת הביטחון במקרה של פציעה בעלת ממשות, בהתקיים אחד מאלה :
- (1) הפציעה אירעה תוך כדי ועקב פעילות מבצעית של לחימה מול מדינת אויב או ארגון אויב;
- (2) הפציעה אירעה כאשר איש מערכת הביטחון פעל שלא במסגרת תפקידו, ובתנאי שהפעולה הייתה דרושה לשם הגנת חייו או שלמות גופו של אזרח ישראלי;
- (3) ועדת עיטורי הפציעה הקרבית בראשות ראש המטה הכללי בצבא הגנה לישראל, קבעה כי מטעמים מיוחדים יש להכיר בפציעתו של איש כוחות הביטחון כפציעה המזכה בהענקת העיטור.
3. טקס הענקת העיטור
- (א) טקס הענקת עיטור הפציעה הקרבית יתקיים במשכן הכנסת ביום שייקבע על ידי יושב ראש הכנסת ולפי פרטים שיקבע, בהשתתפות ראש ממשלת ישראל, שר הביטחון ויושב ראש הכנסת.
- (ב) נפטר איש מערכת הביטחון בין מועד פציעתו לבין מועד הענקת העיטור – יימסר העיטור לקרוב משפחתו הקרוב ביותר למשמורת.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

- ענידת העיטור 4. מקבל עיטור הפציעה הקרבית יהיה רשאי לענוד אותו בכל עת, לרבות בעת לבישת מדים של גוף מגופי מערכת הביטחון.
- הענקת עיטור 5. עיטור הפציעה הקרבית יינתן רק פעם אחת, אולם במקרה של פציעה נוספת במקרה של פציעה נוספת יהיה זכאי הנפצע לקבל סמל נוסף שיתווסף לעיטור הפציעה הקרבית.
- עיצוב העיטור 6. עיצוב עיטור הפציעה הקרבית ועיצוב הסמלים הנוספים במקרה של פציעה נוספת ייקבעו על ידי שר הביטחון בהמלצתה של מועצה ציבורית שתתמנה על ידו.

ד ב ר י ה ס ב ר

ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון, הציג בשנת 1949 את הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) במילים שמהדהדות עד לימינו אנו: "החללים הם רק חלק מהאבדות. רבים נשארו לשמחתנו בחיים, אך הם שילמו מחיר יקר – אבר מן החי. הערב אני מגיש לכם בשם הממשלה חוק על החוב, נכון יותר – על חלק מהחוב, שאנו חייבים לאלה שבגופם עזרו לשחרור האומה והמולדת".

חוב זה קיבל ביטוי חקיקתי מרכזי בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959, אך לצד המענה החומרי, קיים צורך בהכרה נוספת, סמלית וערכית, בפציעתם של אנשי מערכת הביטחון, אשר נפגעו במהלך פעילות מבצעית או בעת הגנה על חיי אדם. פציעות אלו, בין אם בגוף ובין אם בנפש, אינן רק אירוע אישי, אלא חלק מהמחיר הלאומי שמשלמת החברה הישראלית על קיומה.

מטרת הצעת חוק זו היא לעגן בחקיקה את ההכרה הזו, באמצעות יצירת עיטור ממלכתי ייעודי – "עיטור הפציעה הקרבית". העיטור יוענק לאנשי מערכת הביטחון כהגדרתם בהסדר המוצע, אשר נפצעו פציעה בעלת ממשות, כהגדרתה בהסדר המוצע, במהלך פעילות מבצעית, לחימה מול אויב, או בפעולה שנועדה להגן על חיי אזרחי ישראל, גם אם נעשתה שלא במסגרת תפקידם הרשמי.

עוד מוצע לקבוע מנגנון שיאפשר הכרה גם במקרים מיוחדים, באמצעות ועדה בראשות ראש המטה הכללי, וזאת כדי לתת מענה למצבים חריגים שאינם נכנסים בגדרים הרגילים אך ראויים להוקרה.

הצעת החוק מבקשת להעניק לעיטור מעמד ממלכתי מובהק, באמצעות קיום טקס הענקה במשכן הכנסת בהשתתפות הנהגת המדינה, וכן לאפשר את ענידתו כחלק בלתי נפרד ממדי אנשי מערכת הביטחון. בנוסף, מוצע כי במקרים של פציעות חוזרות יוענק סמל נוסף, אשר ישקף את ההכרה המתמשכת במחיר שנשאו הנפגעים.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת אופיר סופר וקבוצת חברי הכנסת (פ/1268/23), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יאיר גולן (פ/531/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת משה סולומון וקבוצת חברי הכנסת (פ/980/25), על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר (פ/4577/25), על ידי חבר הכנסת יצחק קרויזר וקבוצת חברי הכנסת (פ/4752/25), על ידי חברת הכנסת שרן מרים השכל (פ/4897/25) ועל ידי חבר הכנסת אלמוג כהן (פ/5717/25); הוסרה מסדר היום ביום ב' בניסן התשפ"ה (31 במרץ 2025).

הצעת החוק זהה לפ/5717/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באייר התשפ"ו (11.05.2026)